

ZgFORUM

info

Georeferencirani podaci Popisa stanovništva

Georeferencing 2011 Census Data

Ex-ante evaluacija ZagrebPlana

Ex-ante Assessment of ZagrebPlan

Otvoren ZgForum *ZgForum Opened*

INFO IZDAJE GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE
I RAZVOJ GRADA, PROSINAC 2011. **BROJ 18.** ISSN 1847 – 3768

Sadržaj / Contents

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA / SPATIAL DATA AND SURVEY

- 03 Georeferencirani podaci Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. / *Georeferencing 2011 Census Data*
- 05 Pravilnik o ZIPP-u / *Rules on the Zagreb Spatial Data Infrastructure*
- 06 Distribucija prostornih podataka tijekom 2011. / *Spatial Data Dissemination in 2011*

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA / THE CITY OF ZAGREB DEVELOPMENT STRATEGY

- 10 4. sjednica Partnerskog vijeća Grada Zagreba / *4th City of Zagreb Partners' Council Meeting*
- 12 ZagrebPlan, razvojna strategija Grada Zagreba – Provedeno prethodno vrednovanje i ocjenjivanje ZagrebPlana / *Preliminary Evaluation and Assessment of Zagrebplan Conducted*

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA / REGIONAL AND INTERNATIONAL COLLABORATION

- 16 Posjeta delegacije Grada Prištine – Razvijanje suradnje / *The City of Pristine Delegation Visit – Growing Collaboration*
- 18 Panel rasprava: Kohezijski i strukturni fondovi u Sloveniji i Mađarskoj / *Panel Discussion: Cohesion and Structural Funds in Slovenia and Hungary*

OBAVIJESTI / NEWS

- 24 Otvoren ZgForum / *ZgForum Opened*
- 26 ZgForum: Predstavljen natječaj za urbanističko-arhitektonsko rješenje bloka Badel / *ZgForum: The Badel Block Competition Presentation*
- 28 Šišmiš dugokrili pršnjak / *Schreiber's Bat*
- 30 Prosinac – Gosti u ZgForumu / *December ZgForum Guests*
- 32 Djeca iz vrtića 'Petar Pan' okitila bor u Republike Austrije 18 / *Children from 'Petar Pan' Nursery School Decorate the Christmas Tree in our Office*

Impressum

IZDAVAČ / PUBLISHER

Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
A Republike Austrije 18, 10 000 Zagreb
T 01/6101-840
F 01/6101-881
E strategija@zagreb.hr

ZA IZDAVAČA / FOR THE PUBLISHER Jadranka Veselić Bruvo, Pročelnica

UREDNIČA / EDITOR-IN-CHIEF Iva Bedenko

NAKLADA / RUN 600 primjeraka

TISAK / PRINT Kerschhoffset

SURADNICI / AUTHORS

Dr. sc. Nada Antić, Iva Bedenko, Valerija Kelemen Pepeonik,

Irena Matković, Ivana Movrić, Kristina Mudronja, Darko Šiško,

dr.sc. Nikola Tvrčković, Ana Županić

LEKTURA / PROOF READER Mirjana Štivičić

PRIJEVOD / TRANSLATION Sabina Ekinović

KONCEPT I OBLIKOVANJE / DESIGN AND LAYOUT

Robert Čanak, Zoran Đukić, Jan Pavlović

TIPOGRAFIJA / TYPOGRAPHY Nikola Đurek, Typonine

FOTOGRAFIJE / PHOTOGRAPHS Hrvoje Paić, Studio HRC,

dr.sc. Nikola Tvrčković

Poštovani sugrađani,

U novom izdanju Info-brošure donosimo tekstove o GIS-bazi georeferenciranih podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011., o donošenju Pravilnika o ZIPP-u, te o distribuciji prostornih podataka u 2011. Zanimljiv je i članak o panel-raspravi o kohezijskim i strukturnim fondovima u Sloveniji i Mađarskoj, održanoj u studenome 2011. u Zagrebu.

Sukladno regulativi s područja regionalnog razvoja, provedeno je prethodno vrednovanje i ocjenjivanje ZagrebPlana. Time je omogućeno utvrđivanje i upućivanje Prijedloga ZagrebPlana Gradskoj skupštini Grada Zagreba na raspravu i donošenje. Održana je i četvrta sjednica Partnerskog vijeća Grada Zagreba.

Posebno nas veseli što možemo izvijestiti o otvorenju ZgForuma, našeg prostora za interakciju s javnošću. Nakon otvorenja započeli smo s nizom događaja. Tako se ZgForum od samog otvaranja profilirao kao mjesto na kojem se obavljaju raznovrsne aktivnosti vezane uz urbanizam, razvoj grada i arhitekturu.

Srdačan pozdrav,

EN Dear fellow-citizens,

Dear fellow citizens,

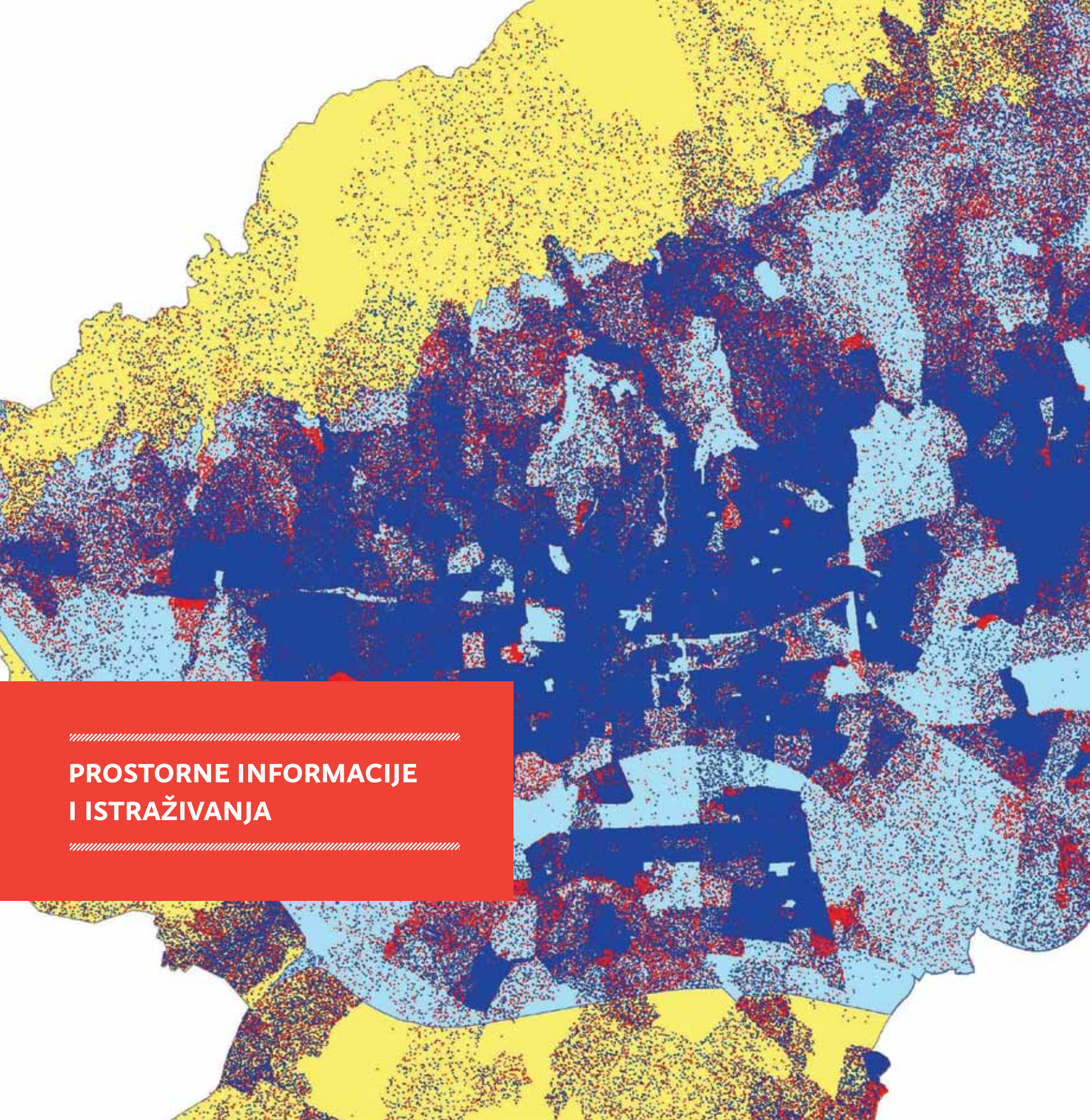
The new issue of our Info brochure brings you articles on georeferenced GIS database on the 2011 Census of population, households and dwellings, on adoption of the Rules on the Zagreb Spatial Data Infrastructure (ZIPP), and on dissemination of spatial data in 2011. There is an interesting article about a panel discussion on the Cohesion and Structural Funds use in Slovenia and Hungary, held in Zagreb in November 2011.

In accordance with the regulations in the field of regional development, a preliminary evaluation and assessment of the ZagrebPlan was carried out. This allowed for formulation and submittal of the draft ZagrebPlan to the City of Zagreb Assembly for debate and adoption. The fourth session of the City of Zagreb Partners's Council was held.

We are especially pleased to report on the opening of ZgForum, our space to interact with the public. After its opening, we have begun with a series of events, that helped identifying ZgForum as a place for various activities regarding city planning, city development and architecture.

Best regards,

Jadranka Veselić Bruvo
Pročelnica / Head of Office

PROSTORNE INFORMACIJE
I ISTRAŽIVANJA

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA

**Georeferencirani podaci
Popisa stanovništva,
kućanstava i stanova
iz 2011.** ▶ 01, 02, 03, 04

U cilju praćenja procesa vezanih uz stanovništvo i prostor Grada Zagreba, a u skladu s Planom razvoja Informacijskog sustava prostornog uređenja, izrađena je GIS-baza georeferenciranih podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. proveden je sukladno Zakonu o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. (NN 92/10), s kritičnim trenutkom Popisa 31. ožujka 2011. u 24 sata. Projekt se nastavlja na georeferencirane podatke Popisa iz 2001., čime je omogućena izrada različitih prostorno-statističkih analiza i uočavanje trendova vezanih uz podatke prikupljene popisom.

Podaci Popisa stanovništva, kućanstava i stanova su georeferencirani na tri razine – gradske četvrti, mjesni odbori i popisni krugovi. Podatke Registra prostornih jedinica osigurao je Gradski ured za katastar i geodetske poslove, a podatke Popisa Odjel za statistiku Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada. Pri tome su korišteni trenutno raspoloživi prvi, neslužbeni rezultati Popisa – ukupan broj stanovnika, broj kućanstava, broj privatnih kućanstava, broj stanova i broj stanova za stalno stanovanje. Drugi će podaci u službenoj formi biti dostupni u drugoj polovici 2012. te će, naknadno, biti uljučeni u GIS-bazu podataka.

U projektu je provedeno pedesetak različitih vizualizacija podataka te analitičkih usporedbi između popisa iz 2001. i 2011. Vizualizacijama podataka je utvrđen prostorni razmještaj prikupljenih podataka i njihovih međuodnosa na razini gradskih četvrti, mjesnih odbora i popisni krug. GIS-analizom podataka popisa iz 2001. i 2011. utvrđeno je nekoliko temeljnih trendova:

Pravilnik o ZIPP-u

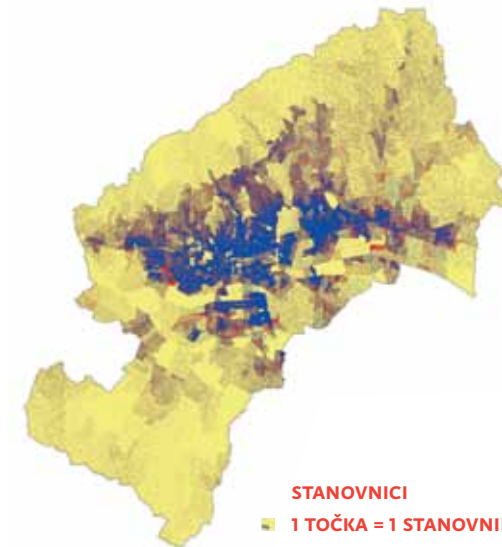
Planom razvoja Informacijskog sustava prostornog uređenja za 2011. definirana je obveza donošenja Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i vođenju Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka. Koordinacija je, na sjednicama, 4. srpnja i 20. listopada 2011., razmotrila Nacrt teksta pravilnika te ga uputila Gradonačelniku koji ga je donio 15. prosinca 2011.

Zagrebačka infrastruktura prostornih podataka (u daljnjem tekstu: ZIPP) je skup subjekata, skupova podataka, mrežnih usluga, tehničkih rješenja i propisa koji imaju kao cilj prikupljanje, vođenje, korištenje, razmjenu i distribuciju prostornih podataka o administrativnom području Grada Zagreba. Grad Zagreb je subjekt nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPP) i, posredno, europske infrastrukture prostornih podataka (INSPIRE) te će, izradom ZIPP-a, ispuniti svoje obveze na tom području. Osim toga, ZIPP će omogućiti bolje planiranje i upravljanje gradskim prostorom, uštedu sredstava za nabavu podataka, kvalitetniji rad gradskih upravnih tijela, bolju komunikaciju s građanima, razvoj prostorno orijentiranog gospodarstva, te izradu novih geoprostornih usluga.

Pravilnikom su uređene:

- /// osnovne definicije,
- /// subjekti,
- /// metapodaci,
- /// zajedničko korištenje podataka,
- /// javnost podataka,
- /// nadležnost i nadzor.

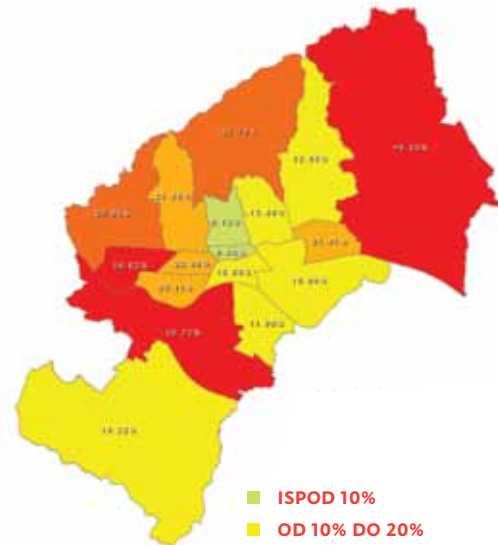
Osim gradskih upravnih tijela, a s obzirom na važnost podataka kojima raspolažu, subjekti ZIPP-a uključuju i gradska trgovačka društva i gradske ustanove. Metapodaci su normirani opis skupova podataka i usluga koji omogućuje pronalaženje podataka i vezu prema višim razinama infrastrukture prostornih podataka. Pravilnikom se propisuje i zajedničko korištenje prostornih podataka, čime će se ostvariti značajne uštede u nabavi i izradi novih podataka. Uvid u prostorne podatke preko

STANOVNICI
 ■ 1 TOČKA = 1 STANOVNIK (2001. GOD)
 ■ 1 TOČKA = 1 STANOVNIK (2011. GOD)

▲ PRIKAZ 04, PROSTORNI RAZMJEŠTAJ STANOVNIKA – PROMJENA 2001. – 2011. / IMAGE 04

on three levels – city districts, local communities and enumeration areas, and some fifty different visualisations and analytical comparisons of the 2001 Census and 2011 Census data were carried out.

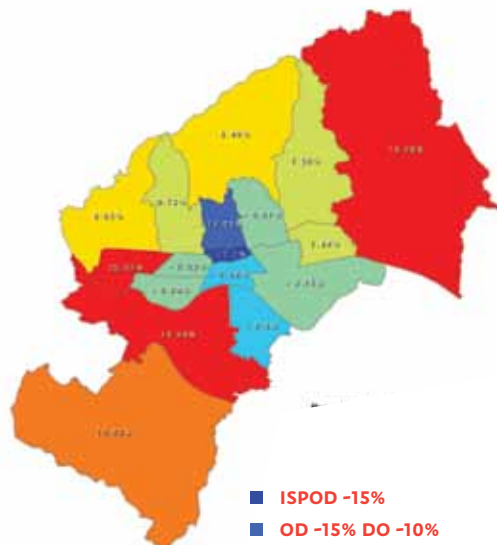
■ ISPOD 10%
 ■ OD 10% DO 20%
 ■ OD 20% DO 30%
 ■ OD 30% DO 40%
 ■ IZNAD 40%

▲ PRIKAZ 03, PROMJENA UKUPNOG BROJA STAMBENIH JEDNICA 2001.-2011. PO GČ / IMAGE 03

Georeferencirani statistički podaci predstavljaju iznimno koristan alat za brzu vizualizaciju i analizu različitih činjenica o stanovništvu i prostoru. Stoga im je primjena moguća u svim djelatnostima koje se bave prostorom. Analize izrađene na temelju podataka Popisa iz 2001. pokazale su se osobito korisnima tijekom izrade Razvojne strategije Grada Zagreba, a novi će se podaci moći koristiti za praćenje provedbe i izradu novih strategija. (D. ŠIŠKO)

EN Georeferencing 2011 Census Data

The georeferenced GIS database was created on the 2011 Census of population, households and dwellings intended to monitor processes related to the City of Zagreb population and physical space. The data were georeferenced

■ ISPOD -15%
 ■ OD -15% DO -10%
 ■ OD -10% DO -5%
 ■ OD -5% DO -0%
 ■ OD 0% DO 5%
 ■ OD 5% DO 10%
 ■ OD 10% DO 15%
 ■ IZNAD 15%

▲ PRIKAZ 02, PROMJENA UKUPNOG BROJA STANOVNIKA 2001.-2011. PO GČ / IMAGE 02

- /// smanjenje broja stanovnika u širem gradskom središtu i povećanje broja u rubnim gradskim četvrtima;
- /// povećanje broja kućanstava u svim gradskim četvrtima osim u samoj gradskoj jezgri;
- /// povećanje broja stambenih jedinica u svim gradskim četvrtima.

Analizom podataka prema mjesnim odborima utvrđena su područja najveće gustoće stanovanja i mjesni odbori s najvećim brojem stanovnika i stanova (većinom grupirani na području gradskih četvrti Trešnjevka jug i Stenjevec. Pomoću podataka georeferenciranih na temelju popisnih krugova ustanovljena su područja s najmanjim prosječnim brojem članova kućanstava (središte grada) te su kartirana područja s novim stanovnicima u odnosu na 2001.

interoperabilnoga geoportala na tragu je najboljih europskih iskustava i poboljšat će komunikaciju s građanima, ali i omogućiti razvoj gospodarstva zasnovanog na geopozicioniranju.

Primjena Pravilnika o ZIPP-u pokrenut će niz aktivnosti koje bi trebale znatno unaprijediti postojeći sustav upravljanja prostornim podacima i prostorom općenito u Gradu Zagrebu. Pravilnik je objavljen u Službenom glasniku Grada Zagreba 20/2011. (D. ŠIŠKO)

EN Rules on the Zagreb Spatial Data Infrastructure

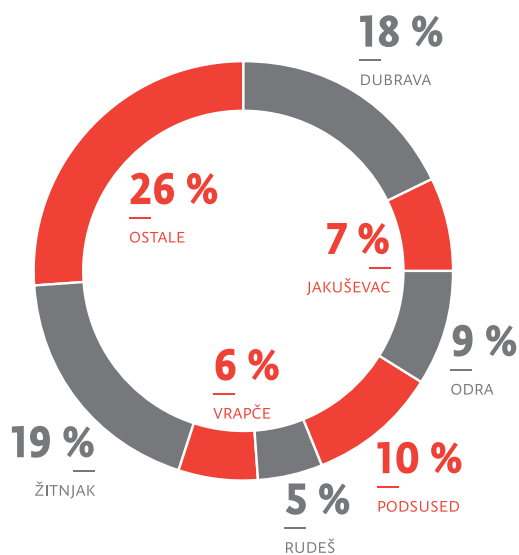
Based on the proposal of the Co-ordination for Creation of the City of Zagreb Physical Planning Information System the City of Zagreb Mayor passed the Rules on the Content, Method of Development and Maintenance of the Zagreb Spatial Data Infrastructure (ZIPP) on 15 December 2011. The Rules set up basic definitions, actors, metadata, data sharing, public accessibility of data, responsibilities and control.

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA

Distribucija prostornih podataka tijekom 2011.

► 05, 06, 07, 08

Od osnivanja Odjela za prostorne informacije i istraživanja u Gradskom uredu za strategijsko planiranje i razvoj Grada započeta je standardizirana distribucija prostornih podataka iz nadležnosti Ureda i s područja prostornog uređenja različitim korisnicima i za različite namjene. Uobičajena procedura je da potencijalni korisnik dostavi zahtjev za izdavanje podataka s naznačenom adresom, vrstom i tehničkim oblikom podataka, traženim područjem, te svrhom za koju će se podaci koristiti. Nakon toga, djelatnici Odjela obrađuju zahtjev na način da se ustanovi raspoloživost, ažurnost i status traženih podataka, podaci se pripreme ovisno o potrebi te se izdaju uz popratni dopis. Popratni dopis, uz navođenje korisnika i vrste podataka, sadrži i naputak o pravima na podatke i mogućnosti korištenja. Važno je naglasiti da se podaci

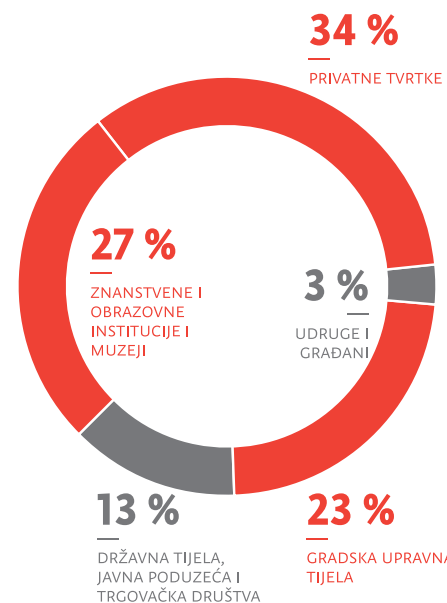

▲ PRIKAZ 05, IZVATCI ZA POTREBE DORH-A PO KATASTARSKIM OPĆINAMA / IMAGE 05

ne naplaćuju, što je u skladu s načelima otvorene uprave i nekim naprednim iskustvima iz inozemstva.

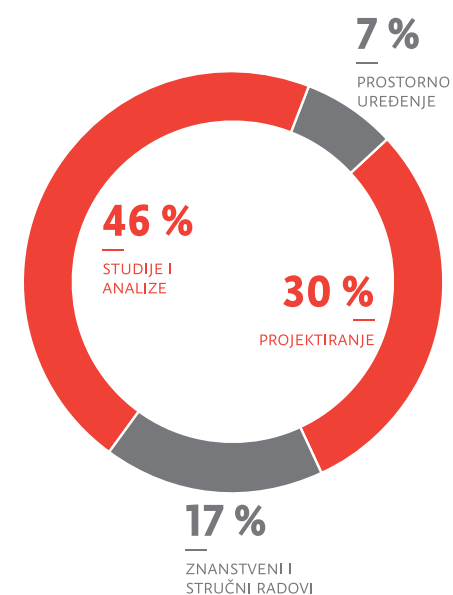
Tijekom 2011. zaprimljena su i obrađena ukupno 83 zahtjeva za izdavanje podataka. Od tog broja 53 su zahtjevi Državnog odvjetništva RH koji se odnose na izdavanje izvadaka iz ortofoto karata za određene katastarske čestice u postupku rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. U tim je postupcima obrađeno 215 katastarskih čestica, pretežito na rubnim gradskim područjima. Najviše je obrađenih čestica u katastarskim općinama Žitnjak, Dubrava, Podsused, Odra, Jakuševac, Vrapče i Rudeš, a koje čine više od 70% ukupno obrađenih slučajeva (PRIKAZ 5).

Drugi su zahtjevi veoma raznoliki u odnosu na naručitelja, svrhu korištenja podataka, vrstu naručenih podataka i na zahtjevani tehnički oblik. Prema vrsti naručitelja predvode privatne tvrtke (30%), a zatim slijede znanstvene i obrazovne institucije (27%), gradska upravna tijela (23%), državne institucije i tvrtke (13%) i građani (3%) (PRIKAZ 6). S obzirom na svrhu korištenja podataka tijekom 2011. najveći je broj izvadaka izdan za potrebe izrade različitih stručnih studija i analiza (46%) i projektiranje (30%) te, nešto manje, za potrebe izrade znanstvenih i stručnih radova (17%) i za prostorno uređenje (7%) (PRIKAZ 7). Prema vrsti podataka najtraženiji su podaci prostornih planova, zatim digitalni ortofoto, a sve su zastupljeniji zahtjevi

▲ PRIKAZ 06, VRSTE NARUČITELJA PROSTORNIH PODATAKA / IMAGE 06

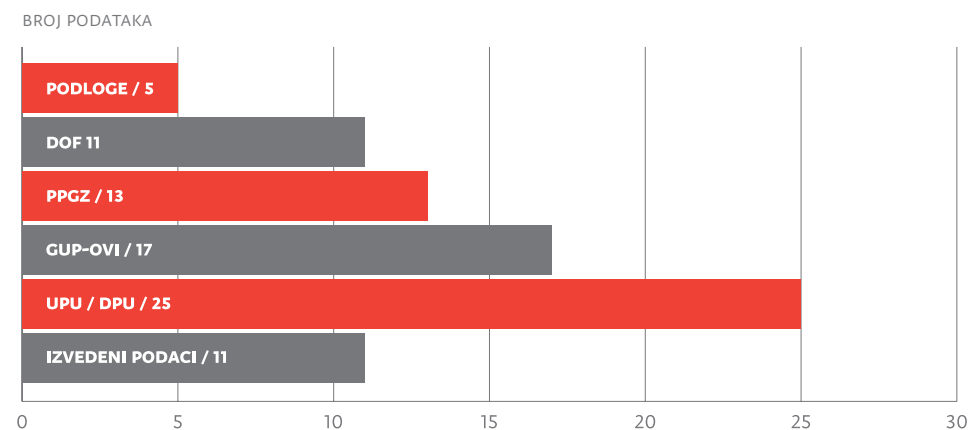
za podatke izvedene iz tematskih GIS-baza podataka koje vodi Odjel (planirana namjena prostora, stvarno korištenje zemljišta, georeferencirana statistika i dr.) (PRIKAZ 8). U najvećem broju slučajeva izdani su podaci u digitalnom formatu, vektorskom ili rasterskom (ovisno o tipu podataka). Sustav distribucije prostornih podataka u službi je uprave, znanosti, gospodarstva i građana. Skupove podataka važno je redovito ažurirati i unapređivati u skladu s razvojem znanosti i struke na tom području. (D. ŠIŠKO, K. MUDRONJA, I. MOVRIĆ)

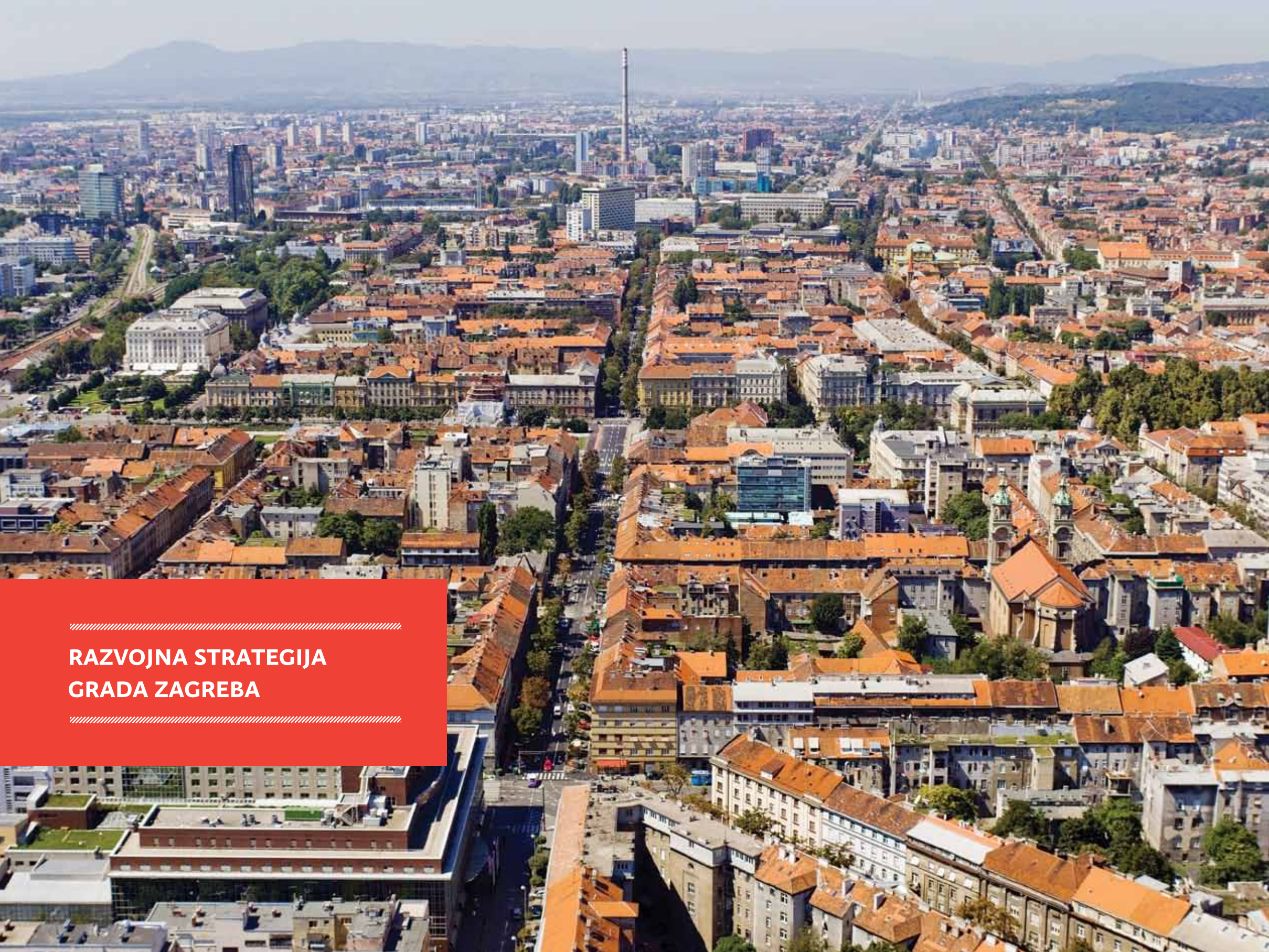
▲ PRIKAZ 07, SVRHA KORIŠTENJA IZDANIH PODATAKA / IMAGE 07

EN Spatial Data Dissemination in 2011

In 2011, the Department of Spatial Information and Research analysed 83 spatial data requests. The largest number of excerpts from the spatial data documentation were issued for the settlement of property rights, different technical studies and analyses, and for design documentation development, and somewhat less for preparation of scientific and professional papers and physical planning purposes.

▲ PRIKAZ 08, PROSTORNI PODACI PREMA VRSTI / IMAGE 08

////////////////////
**RAZVOJNA STRATEGIJA
GRADA ZAGREBA**
////////////////////

4. sjednica Partnerskog vijeća Grada Zagreba

► 05, 06, 07, 08, 09

U povodu otvaranja novog prostora ZgForum-a Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, prof.dr.sc. Tihomir Jukić, s Katedre za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu Arhitektonskog fakulteta, održao je predavanje 'Zagreb – prostorno-demografske promjene – stanje, procesi i tendencije'. Predavanje je održano za članove Partnerskog vijeća Grada Zagreba i njihove uzvanike koji sudjeluju u procesu formiranja Razvojne strategije grada. Na kraju predavanja je, na okruglom stolu, povedena rasprava o izloženim činjenicama i stavovima. Kao gost predavača, tj. gost kritičar, u raspravi je sudjelovala sociologinja dr.sc. Saša Poljanec Borić, s Instituta društvenih znanosti 'Ivo Pilar'.

Profesor Tihomir Jukić je predstavio sveobuhvatno istraživanje prostora Zagreba i njegova utjecajnog prostora kojim su naglašeni najbitniji procesi koji se trenutačno odvijaju. Jedan od osnovnih ciljeva promišljanja zagrebačke regije i vizije Grada Zagreba u budućnosti jest pozicioniranje Zagreba u odnosu na susjedne europske gradove i regije, kako na političkoj tako i na drugim razinama (ekonomska, kulturna).

Prezentirana su istraživanja različitih izvora podataka, područja i studija, odabrana su karakteristična istraživanja, te predstavljeni njihovi rezultati. Predstavljena su tri osnovna planerska segmenta vezana uz:

- /// popisne podatke (stanovništvo, kućanstva, stanovi...);
- /// prirodne datosti prostora (reljef, šume, voda, poljoprivreda, mikroklima...);
- /// važeću prostorno-plansku dokumentaciju (PPZ, PPGZ, GUP...).

Posebna je pozornost dana analizi administrativne

teritorijalne podjele prostora koji je sagledan cjelovito na razini regije. Predstavljeni su i komparirani podaci na tri razine kao i Zagreb koji je sagledavan u tri administrativna područja (grad Zagreb, Grad Zagreb, Zagrebačka županija):

- /// Zagrebačka županija ima 697 naselja, 26 općina i 8 gradova (Dugo Selo, Ivanić Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić);
- /// Grad Zagreb (županija) čine naselje Zagreb i 70 drugih naselja;
- /// Grad Zagreb (županija) je administrativno podijeljen na 17 gradskih četvrti i 218 mjesnih odbora kao jedinica lokalne samouprave

Kako je sustav planiranja u Hrvatskoj u neposrednoj vezi s administrativnom podjelom prostora države, tako je i prostor Zagreba, kako administrativno i upravno tako i planski, potpuno razjedinjen i nije ga moguće cjelovito sagledavati i planirati. Upravo iz te političke podjele proizlazi niz nesporazuma u prostoru proizašlih iz nemogućnosti cjelovitog sagledavanja prirodnog i funkcionalnog prostora. Neodrživo je planiranje šireg zagrebačkog prostora kroz četiri različita plana, različitih polazišta, ciljeva i djelatnosti:

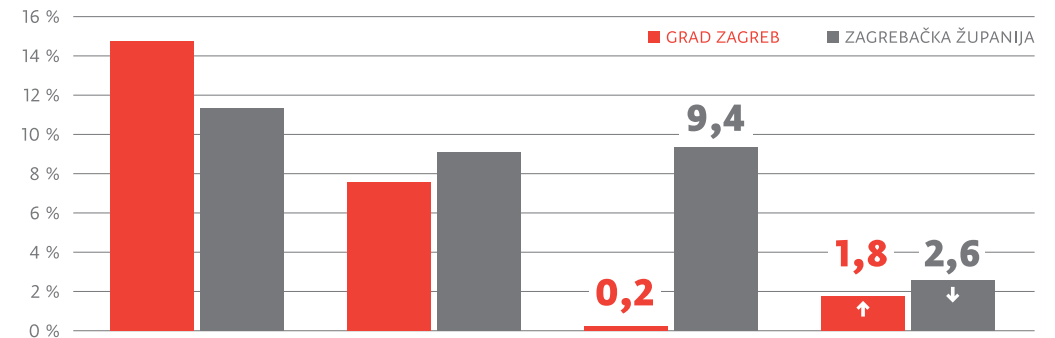
- /// Prostorni plan zagrebačke županije (PPZ);
- /// Prostorni plan grada Zagreba (PPGZ);
- /// Generalni urbanistički plan grada Zagreba (GUP Zagreba);
- /// Generalni urbanistički plan grada Sesveta (GUP Sesveta).

U budućnosti je neophodno pristupiti novoj administrativnoj podjeli prostora, a planiranje danas osmisliti neovisno o njoj. Grad Zagreb i Zagrebačku županiju potrebno je sagledavati kao jedinstven prirodni, organizacijski i funkcionalni prostor. Grad je tijekom povijesti uvijek činio nedjeljivu cjelinu s okolnim prostorom i s njime se dogovarao ili upravljao. Jedino na taj način možemo prići kvalitetnijem strateškom planiranju grada u budućnosti.

(T. JUKIĆ)

POVEĆANJE BROJA STANOVNIKA GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE U 10-GODIŠNJIM RAZDOBLJIMA

	1971 – 1981	1981 – 91	1991 – 2001	2001 – 11
GRAD ZAGREB	14,8 %	7,5 %	0,2 %	1,8 %
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	11,4 %	9,1 %	9,4 %	2,6 %

EN 4th City of Zagreb Partners' Council Meeting

On the occasion of opening the new City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development ZgForum premises, Professor Tihomir Jukić from the Faculty of Architecture Department of Urban and Physical Planning and Landscape Architecture gave a lecture titled Zagreb – Spatial and Demographic Changes – State, Processes and Trends on a research carried out for the City of Zagreb and its influential area, with an emphasis on current high-priority processes evolving in the city. Dr. Saša Poljanec Borić participated in the discussion as a guest lecturer.

▲ PRIKAZ 10 ZAGREB – PRELIMINARNI PODACI O KRETANJU BROJA STANOVNIKA GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE OD 1971. – 2011.

/ IMAGE 10

ZagrebPlan, razvojna strategija Grada Zagreba – Provedeno prethodno vrednovanje i ocjenjivanje ZagrebPlana

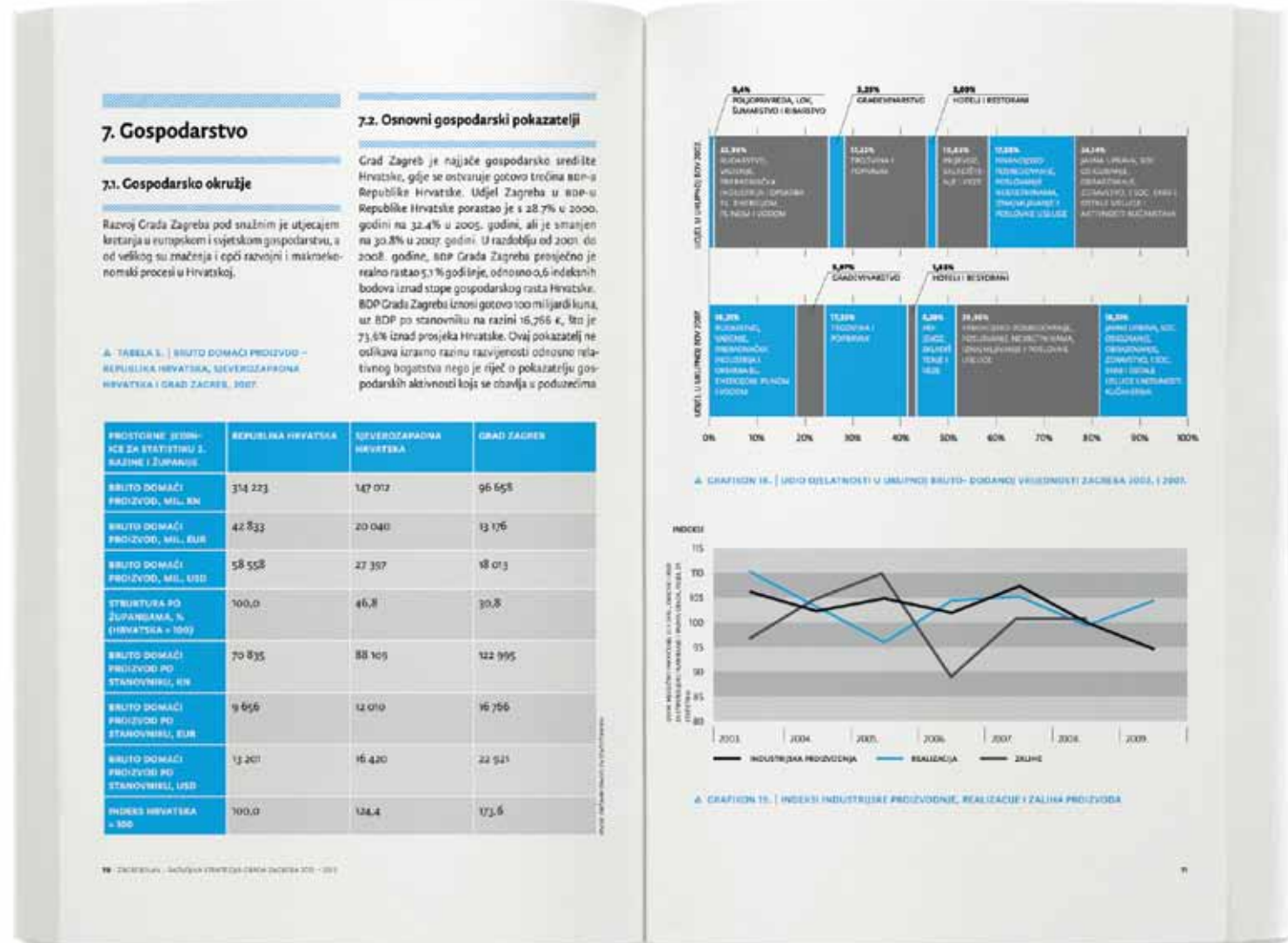
PRETHODNO VREDNOVANJE

Elaborat Razvojne strategije Grada Zagreba s razvojnim usmjerenjima do 2013. (ZagrebPlan), usuglašen s Partnerskim vijećem Grada Zagreba, vrednovan je sukladno smjernicama regulative iz područja regionalnog razvoja. Prethodno vrednovanje provela je tvrtka ‘Razbor’ – konzultantska tvrtka iz Zagreba koja pruža usluge savjetovanja o regionalnom i lokalnom razvoju te fondovima Europske unije. Najznačajniji kriteriji vrednovanja bili su opravdanost, relevantnost, konzistentnost i koherentnost. Ukupni je nalaz vanjskog vrednovanja da je ZagrebPlan pozitivno ocijenjen, uz preporuke za daljnja poboljšanja u tijeku provedbe, te u tijeku planiranja narednog strateškog razdoblja 2014 – 2020.

OCJENA MINISTARSTVA REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

Po provedenom vrednovanju, na temelju članka 11. Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (Narodne novine, br. 53/10), zatražena je ocjena nadležnog Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva o usklađenosti ZagrebPlana sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Prilikom ocjenjivanja, Ministarstvo je provelo i ocjenu načela partnerstva i suradnje u izradi Strategije, ocjenu uključivanja obveznih poglavlja sadržaja i dodataka, te ocjenu poštivanja propisane metodologije izrade Strategije.

Ovim je aktivnostima Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada dovršio pripremu prijedloga ovog strateškog razvojnog dokumenta za Grad Zagreb, čime je omogućeno njegovo utvrđivanje i upućivanje Gradskoj skupštini Grada Zagreba na raspravu i donošenje. Prijedlog ZagrebPlana – Razvojne strategije Grada Zagreba možete pronaći na web stranici www.zagreb.hr. (I. MATKOVIĆ)

EN Preliminary Evaluation and Assessment of Zagrebplan Conducted

The preliminary evaluation of the City of Zagreb Development Strategy Study with Development Guidelines by 2013 (ZagrebPlan) was carried out by Razbor company. The most important criteria for evaluation were justification, relevance, consistency and coherence. An overall outcome of the external evaluation is positive. Upon execution of the evaluation, an assessment of the responsible Ministry of

▲ PRIKAZ 11 / IMAGE 11

Regional Development, Forestry and Water Management was requested with regard to the ZagrebPlan compliance with the Regional Development Strategy for the Republic of Croatia. The next stage is final formulation of the ZagrebPlan and its submittal to the City of Zagreb Assembly for debate and adoption.

eg forum

REGIONALNA I
MEĐUNARODNA SURADNJA

Posjeta delegacije Grada Prištine – Razvijanje suradnje ▶ 12, 13

U ZgForumu, novom prostoru Gradskog ureda za stratejsko planiranje i razvoj Grada, namijenjenom komuniciranju s javnošću, ugodili smo, kao organizatori ovog uzvratnog posjeta, delegaciju Grada Prištine: Luljetu Ceku-Sokoli, direktoricu Zavoda za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu okoliša, i Xhelila Bekteshija, direktora Zavoda za financije i imovinu. Cilj posjeta bio je daljnje promišljanje suradnje između Grada Zagreba, Ureda za strategiju i ostalih gradskih upravnih tijela, i Grada Prištine, te uključivanje, u ovoj fazi, Arhitektonskog fakulteta i Društva arhitekata Zagreba, te nekoliko tvrtki za čijom je ekspertizom iskazan interes.

Kroz niz kratkih prezentacija i živu diskusiju koja je slijedila, gosti iz Prištine upoznali su se sa organizacijom i radom Gradskog ureda za stratejsko planiranje i razvoj Grada, nastajanjem i ulogom koju će imati ZgForum, a osobito sa zagrebačkom praksom strateškog planiranja i ZagrebPlanom kao njegovim ključnim dokumentom, zatim sustavom prostornog planiranja, zaštitom kulturne baštine kao razvojnim resursom, sustavom prostornih informacija i istraživanja, pitanjima prometa i iskustvima na EU projektima u kojima Ured sudjeluje, te imovinsko pravnim pitanjima koja su izložili kolege iz Gradskog ureda za imovinsko pravne poslove i upravljanje imovinom. Sve su to teme koje su za nedavnog posjeta delegacije Grada Zagreba Gradu Prištini, na čelu s gradonačelnikom, definirane kao teme od posebnog interesa, gdje iskustva Grada Zagreba mogu biti dragocjeno usmjerenje.

Razgovorima su se pridružili i dekan Arhitektonskog fakulteta, prof. Boris Koružnjak i predsjednik Društva arhitekata Zagreba, Damir Ljutić što je zasigurno početak suradnje između Grada

◀ PRIKAZ 12 / IMAGE 12

▲ PRIKAZ 13 / IMAGE 13

Prištine i ovih dviju institucija, za kojom je s obje strane pokazana želja i interes.

Nakon organiziranog razgleda grada u organizaciji Turističke zajednice Grada Zagreba i obilaska palače Dverce, prvi dan posjeta završio je svečanom večerom s Gradonačelnikom Grada Zagreba, gosp. Milanom Bandićem.

Drugi dan posjeta bio je rezerviran za obilazak renomiranih tvrtki.

Ovo događanje, kao svojevrsna generalna proba, potvrdilo je kvalitetu prostora ZgForum za odvijanje ovakvih i sličnih događanja.

(V. KELEMEN PEPEONIK)

EN The City of Pristine Delegation Visit – Growing Collaboration

The ZgForum premises have been a venue where we hosted the City of Pristine delegation: Luljeta Çeku-Sokoli, the Municipal Department of Urbanism, Construction and Environmental Protection Director and Xhelil Bekteshi, of the Municipal Department of Budget and Finance Director. The aim of the visit was to discuss future collaboration of the City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development and other city administrative bodies with the City of Pristine and involvement, at this stage, of the

Faculty of Architecture and the Zagreb Society of Architects as well as a number of companies interesting for their expertise.

Panel rasprava: Kohezijski i strukturni fondovi u Sloveniji i Mađarskoj ▶14, 15

U organizaciji Hrvatske sekcije Europskog udruženja regionalnih istraživanja (ERSA) i Komore Zagreb održana je, 28. studenoga 2011., panel-rasprava o kohezijskim i strukturnim fondovima u Sloveniji i Mađarskoj, s naglaskom na njihovim iskustvima. Rasprava je okupila oko 50 sudionika iz akademske i poslovne zajednice, državnih i institucija regionalne samouprave, te gospodarstva.

Hrvatska sekcija Europskog udruženja regionalnih istraživanja (ERSA) osnovana je 1994., a djeluje pri Ekonomskom institutu Zagreb, uz naglašeno sudjelovanje Komore Zagreb. Okuplja predstavnike znanosti, gospodarstva i državne administracije, a njezina je aktivnost usmjerena na teorijske i praktične smjernice regionalnog razvoja.

Cilj ovog skupa bio je da se raspravi o mogućnostima korištenja kohezijskih i strukturnih fondova na temelju iskustava Slovenije i Mađarske i nauči ponešto na njihovim iskušanim lekcijama kako bismo se što bolje pripremili za korištenje raspoloživih sredstava tih fondova koja će se koristiti u Hrvatskoj nakon što, 2013., postane punopravna članica.

Skup je otvorio dr. Zlatan Fröhlich, predsjednik Komore Zagreb i predsjednik Hrvatske sekcije ERSa, ističući da se ulaskom u Europsku Uniju Hrvatskoj, nakon pretprijetnih, otvaraju kohezijski i strukturni fondovi za koje se treba pripremiti državna, regionalna i lokalna administracija, ali i realni sektor.

Mađarska iskustva predstavio je Peter Heil, direktor tvrtke ALTUS ConsALT Hungary i bivši predsjednik mađarske Nacionalne agencije za razvoj, a o slovenskima je govorio Peter Wostner, zamjenik direktora Vladinog ureda za lokalnu samoupravu i regionalnu politiku Slovenije. Kako rekoše, sredstva iz strukturnih fondova znatno su veća

od onih iz pretprijetnih, no za njihovo korištenje treba imati dobro pripremljene i koordinirane projekte.

SLOVENSKO ISKUSTVO

Slovenija prima pomoć Phare od 1992. (339,2 milijuna €), od 1999. nadalje također je koristila sredstva iz pretprijetnih programa ISPA (84,5 milijuna €) i SAPARD (25,7 milijuna €). Na temelju iskustava stečenih u provedbi pretprijetnih instrumenata, Slovenija je formirala institucionalne postavke za realizaciju strukturnih sredstava i Kohezijskog fonda.

Prema financijskom okviru za proširenje u razdoblju od 2004. do 2006. Slovenija je dobila 1.262,2 milijuna € (prema cijenama iz 1999.), od kojih je iskoristila 510, 4 milijuna € i to za prioritetna područja prema sljedećem tabličnom prikazu.

Strateški ciljevi u Sloveniji pri tome su bili poboljšanje konkurentne sposobnosti zemlje i ekonomske prednosti njenih regija:

- 1 poboljšanje učinaka ekonomskog rasta,
- 2 rast zaposlenosti i
- 3 uravnoteženje regionalnog razvoja – prostorni cilj koji je u Sloveniji tradicionalno jedan od važnih prioriteta.

Kvantificirani ciljevi od ovog financiranja, a koji su već ostvareni su: neto- broj novih radnih mjesta = 4 000, a BDP po glavi stanovnika (izraženo u paritetu kupovne moći), mjereno odnosom između najrazvijenije i najnerazvijenije regije, iznosi 1,9 (kod nas taj disparitet iznosi 1:3,1).

Slovensko iskustvo potvrđuje da su prednosti u korištenju EU fondova sljedeće:

- /// jaka koordinacija/centralizacija, jedinstvena pravila,
- /// stabilnost kroz točan pravni temelj,
- /// mali broj uključenih institucija,
- /// jasna podjela funkcija i odgovornosti,
- /// neformalne komunikacije,
- /// detaljne procedure i provjere te transparentnost i otvorenost,
- /// dobri IT sustavi.

APPROPRIATIONS FOR COMMITMENTS

#	PRIORITY	SF	EU	NATIONAL BUDGET	% (EU+BUDGET)	MUNICIPALITIES	PRIVATE	TOTAL
1	PROMOTION OF THE PRODUCTIVE SECTOR AND COMPETITIVENESS	ERDF	129.246.290	37.677.655	51,3	7.529.039	90.080.747	264.533.731
2	KNOWLEDGE HUMAN RESOURCE AND EMPLOYMENT	ESF	72.680.453	22.773.210	28,3	1.453.609	30.782.309	127.689.582
3	RESTRUCTURING OF AGRICULTURE, FORESTRY	EAGGF	23.569.099	23.569.099	14,5	0	53.030.472	100.168.670
		FIFG	1.781.040	593.680	0,7	0	2.035.475	4.410.195
4	TECHNICAL ASSISTANCE	ERDF, ESF	10.232.714	3.410.905	4,2	0	0	13.643.619
TOTAL			237.509.597	88.024.549	100,0	8.932.648	175.929.003	510.445.797

▲ PRIKAZ 14 FINANCIJSKA TABLICA EU RAZVOJNI FONDOVI SLOVENIJE 2011. / € TEKUĆE CIJENE / IMAGE 14

Slabosti su:

- /// složenost institucija,
- /// needucirano osoblje,
- /// niska fleksibilnost zbog proračunske procedure,
- /// programski kapacitet korisnika,
- /// apsorpcija umjesto utjecaja,
- /// veća usredotočenost na postupke, a ne na sadržaj (sve je regulirano, nemogućnost subjektivnih odluka).

U pogledu provedbe slovensko trenutno stanje je: za 80 % sredstava objavljeni su pozivi za projekte, za 68 % njih odobreni su projekti, 58 % je ugovoreno, 34 % sredstava isplaćuje se iz proračuna, a 24 % već je dobavljeno iz proračuna EU-a.

Procedura je ovakva: projekt ili skupinu projekata odabire upravno tijelo operativnog programa koji je pod njezinom odgovornošću, sukladno kriterijima koje propisuje nadzorni odbor, a koji provodi jedan ili više korisnika, omogućujući postizanje prioritetnih ciljeva na koje se to odnosi. Slijedi poziv za podnošenje prijedloga, zatim izravno odobrenje rada i traženje aplikacije programa od korisnika.

U Sloveniji EU kohezijska politika dodjeljuje sredstva korisnicima za provedbu projekata.

Ministarstva dodjeljuju sredstva korisnicima pozivima da dostave projektne prijedloge (općine, poduzeća, nevladine organizacije), slijedi znak za sufinanciranje ugovora s korisnicima i projekti su spremni za provedbu. Nakon potpisivanja ugovora, korisnici pokreću aktivnosti projekta. Naknade iz proračuna Europske Unije slijevaju se u državni proračun. U zadnjoj se fazi troškovi u državnom proračunu isplaćuju za priljeve iz proračuna EU-a.

Neka pojednostavljenja i poboljšanja u zadnjem razdoblju su: plaćanje avansima opravdanih troškova, uvođenje kraćih rokova plaćanja za ulaganje transfera, plaćanja iz državnog proračuna za općine dan prije plaćanja radova dospijeća, promjena smjernica opravdanih troškova koje donose manje administrativnog tereta, pojednostavljenja u procesu pripreme i odobrenja instrumenata, te kraći rokovi za isplatu korisnika.

Neke naučene lekcije iz slovenskog primjera, osim izravnih, su i neizravne koristi: programiranje/određivanje proračuna; strateški, dugoročni pristup; koordinacija; obrazlaganje i formuliranje politike; monitoring i vrednovanje; načelo partnerstva; nevladine organizacije na regionalnoj razini.

Problemi na koje treba obratiti pozornost su: važnost strateških/analitičkih/operativnih programa

i strategija; uključenost politike; nacionalni vs. regionalni razvoj; projekti cjevovoda/plinovoda; nacionalni proračun, sufinanciranje.

Cijeli je proces dugotrajan, administrativno intenzivan, sa znatnim kašnjenjem, a u stvarnosti ga treba držati jednostavnim i graditi na postojećem znanju. Stručno osoblje svakako je temelj za uspješnu provedbu. Stoga je potrebna redovita obuka osoblja koje radi u ovom sustavu. Važna je jasna podjela odgovornosti i zadataka o tome što bi trebalo biti kodificirano te poslovna okretnost stručnog osoblja, što mora biti pravilo. Koordinirani i centralizirani pristup ima posebnu zaslugu pri ulasku u kohezijsku politiku, standardizaciju pravila i procesa, a presudna je i politička potpora. Prednosti u provedbi ovoga centraliziranog sustava su: jasno definirane odgovornosti pojedinih institucija; veća transparentnost, učinkovitost i brzina sustava; glatka koordinacija i bolja komunikacija između sudionika u sustavu; jednostavno i učinkovito financijsko upravljanje; uvid u cjelokupnu provedbu kohezijske politike; jedinstvena pravila i smjernice – koncentracija znanja i iskustva; brzi prijenos znanja i informacija. Nedostaci su: veća odgovornost uključenih institucija, a time i veliko radno preopterećenje zaposlenih.

Važni su poticajni mehanizmi, dobra suradnja sudionika je vrlo dobar temelj za uspješnu provedbu; presudna je kvaliteta detaljnijih provedbenih odredbi (npr. nazivi projekata /pozivi na projekte); kontrole i javne nabave: (pre)stroga pravila ne znače nužno i manje nepravilnosti; financijsko upravljanje, ako nije pravilno kombinirano s nacionalnim sustavom, može postati glavna prepreka za učinkovitu provedbu; provjeriti jesu li uzeti u obzir troškovi podnositelja zahtjeva i to ne samo novčani.

MAĐARSKO ISKUSTVO

U Mađarskoj početak priprema za korištenje EU fondova datira od 1999. Izgradnja institucija trajala je oko šest godina, a od 2002. osnovan je Nacionalni ured za razvoj, zatim novotransformirani ured 2004., uz ubrzanje rada 2005., te glavne reforme sredinom 2006.

Dakle, u Mađarskoj je teška izgradnja institucija trajala šest godina, programiranje četiri godine, generiranje projekata dvije (od 2004.), uz stalne preokrete sa zamahom od 2006.

Pri tome su neprekidno postavljala sljedeća važna pitanja.

Strategije i programiranja:

- /// kako promijeniti svoju zemlju/ grad/regiju,
- /// veza s državnom (vladinom) politikom,
- /// ministarstva vs. (nasuprot/protiv) vlada,
- /// mobilizacija vlasnika projekta.

Institucija:

- /// uzeti EU ili HU razvojnu politiku kao temelj,
- /// standardizacija i centralizacija,
- /// izbor razvojnih prioriteta,
- /// fokusiranje na izvedbu.

Tijekom uspostavljanja ovog sustava kod uključenog menadžmenta javljale su se nedoumice o sigurnosti sustava vs. njegove učinkovitosti te pitanje uspostave jedinstvenog IT sustava. Glede zakonskog okvira trebalo je uspostaviti: programsko planiranje i izvršenje državnog i regionalnih, odnosno lokalnih proračuna, zatim javne nabave, licenciranje (npr. okoliš, gradnja, baština), te definitivno zakonsko uređivanje asocijacija lokalne samouprave.

U svemu tome kritični su bili i jesu sljedeći praktični problemi: osiguravanje zahtjeva za apliciranje; certificiranje (odobrenje taksi, službene dozvole i licence koje idu uz deklaracije, potpisi uzoraka i računi (popisi i kopije umjesto izvornika, elektronsko podnošenje), ali ići s politikom da 'dobre stvari uvijek prolaze'. Često se javljaju pitanja: pitati nadležne sada ili kasnije, povezivati javnu bazu podataka te pitanje predfinanciranja. Naravno vrlo je važno financiranje u okviru države, odnosno sufinanciranje iz državnog proračuna te proračuna lokalne samouprave i nevladinih

▲ PRIKAZ 15 / IMAGE 15

organizacija, malih i srednjih poduzeća. U finalizaciji i izboru projekata za prijavu također je važna uloga politike, tj. sektorskih ministarstava, regija, županija / gradova, te zastupnika, odnosno političkih stranaka.

Na kraju, mađarski kolege nas poučavaju kako u tome biti što efikasniji, napominjući da, uz dobro organiziran sustav, posebno ustrajemo na sljedećem:

- /// budite inovativni,
- /// učinite to jednostavno, automatski,
- /// preuzmite standarde na temelju najbolje prakse,
- /// izborom razvojnih projekata povećajte vlastite resurse/komparativne prednosti,
- /// koristite instrumente globalnih potpora,
- /// uvedite internu racionalnu kontrolu,
- /// smanjite papirologiju,
- /// osnujte jaki stručni tim,
- /// slijedite EU raspravu.

O dosadašnjoj pripremi Hrvatske za ulazak u EU govorio je Hrvoje Dolenc, državni tajnik u Središnjem uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju EU fondova, stavljajući naglasak na pravila i procedure korištenja strukturnih i kohezijskih fondova EU-a.

(DR. SC. NADA ANTIĆ I ANA ŽUPANIĆ)

EN Panel Discussion: Cohesion and Structural Funds in Slovenia and Hungary

On 28 November 2011, the Croatian Section of the European Regional Science Association (ERSA) and the Croatian Chamber of the Economy, Zagreb, organised a panel discussion on the Cohesion and Structural Funds in Slovenia and Hungary with an emphasis on their experience. Dr. Peter Heil, director of ALTUS ConsALT Hungary and former president of the Hungarian National Development Agency spoke about the Hungarian experience, and Slovenian experience was presented by Dr. Peter Wostner, deputy director in the Government Office for Local Self-Government and Regional Policy of Slovenia.

////////////////////
OBAVIJESTI
////////////////////

◀ PRIKAZ 17
/ IMAGE 17

OBVIJESTI

Otvoren ZgForum ▶16, 17, 18

Kao kruna velikog truda uloženog u što protočniju i učinkovitiju suradnju s građanstvom, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada 15.12.2011. u 19 sati otvorio je novi prostor, ZgForum, u kojem će se odvijati cijeli niz aktivnosti namijenjenih komunikaciji s javnošću: organiziranje i moderiranje platformi za rasprave, razgovori sa građanima te važnim pojedincima i skupinama, predstavljanje projekata, radionice, predavanja, izložbe i slično. Do sada su aktivnosti Odjela za prezentaciju projekata održavane u Info-punktu, tramvaju postavljenom ispred Tehničkog muzeja u Savskoj cesti u Zagrebu. Ta je lokacija bila nedostatna za planirane aktivnosti ZgForuma.

ZgForum je kao uzore imao Münchenski Plantreff i bečki Planungswerkstatt, mjesta na kojima gradska uprava direktno i bez posrednika komunicira s građanstvom. Takvu smo komunikaciju zamislili i u ZgForumu.

U lipnju ove godine, našem je Uredu za potrebe aktivnosti ZgForuma na korištenje dodijeljen prostor u Gajevoj 27. Autorica idejnog rješenja ZgForuma je naša dje-latnica, arhitektica Ana Magdić. Ana je interijer projektirala koristeći jednostavnu geometriju i bijelu boju sa ponekim akcentom, čime se sadržaj izmjenjivog izlož-benog materijala stavlja u prvi plan. Tako ovaj diskretni i nenametljivi a opet arhi-tektonski izražajan prostor može poslužiti kao mjesto za najrazličitija događanja. Povodom otvorenja prostora Ured je priredio izložbu čija je glavna tema razvoj i realizacija ideje i vizualnog identiteta ZgForuma. Izložba je postavljena u prizemlju ZgForuma, a na polukatu i na katu posjetioci mogu pogledati i druge plakate, na kojima su slikovito prikazani osnovni podaci o Gradu Zagrebu i o našem Uredu, te osnovni strateški ciljevi Razvojne strategije Grada Zagreba – ZagrebPlana. Uz izložbu izdali smo i brošuru, djelomično tiskanu i na Brailleovom pismu.

◀ PRIKAZ 16 / IMAGE 16

▲ PRIKAZ 18
/ IMAGE 18

Na otvorenju su govorili predsjednik Partnerskog vijeća Grada Zagreba prof. dr. sc. Mladen Vedriš, akademik prof. dr. sc. Velimir Neidhardt, Pročelnica Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada Jadranka Veselić-Bruvo i konačno gradonačelnik Grada Zagreba, g Milan Bandić, koji je prostor i izložbu simboličkim podizanjem roloa 'otvorio' prema ulici, odnosno prema javnosti i tako ga proglasio otvorenim. Pozivamo vas da posjetite ZgForum, koji je otvoren radnim danom od 13 do 18 sati, i subotom od 10 do 13.
(I. BEDENKO)

EN ZgForum Opened

The City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development opened its new ZgForum premises in December 2011. ZgForum is planned to be a venue for a range of activities aimed at communicating with the public: organization and moderation of discussion platforms, communication with citizens and relevant individuals and groups, presentation of projects, workshops, lectures, exhibitions and more. On the occasion of the opening of the premises, the City Office prepared an exhibition whose main topic was development and implementation of ideas and visual identity of the ZgForum.

▲ PRIKAZ 19 / IMAGE 19

▲ PRIKAZ 20 / IMAGE 20

OBAVIJESTI

ZgForum: Predstavljen natječaj za urbanističko-arhitektonsko rješenje bloka Badel ▶ 19, 20

U novootvorenom ZgForumu u Gajevoj 27 22. prosinca 2011. predstavljen je natječaj za urbanističko-arhitektonsko rješenje Bloka Badel. Ugovor o provedbi natječaja potpisali su Jelena Pavičić Vukičević, zamjenica gradonačelnika, u ime Grada Zagreba kao raspisivača i investitora, i Damir Ljutić, predsjednik Društva arhitekata Zagreba (DAZ-a), kao provoditelj i organizator natječaja.

Grad Zagreb, kao većinski vlasnik prostora u obuhvatu bloka, odlučio je započeti proces uređenja bloka Badel, kao jedne od posljednjih nedovršenih lokacija u Donjem gradu. Uređenje bloka ujedno će predstavljati dovršetak urbane preobrazbe šireg prostora Kvaternikovog trga, započetog još 80-tih godina uređenjem novoga parka i stambenog kvarta, a nastavljenog dovršetkom i preseljenjem tržnice i uređivanjem Kvaternikovog trga.

Za blok Badel odabrana je forma anketnog natječaja, kao najpogodnija vrsta natječaja, jer se njime mogu istražiti mogući koncepti, sadržaji i kapacitet bloka, a na temelju ograničenja iz konzervatorskih smjernica, GUP-a i prostornih mogućnosti lokacije. Rezultati natječaja bit će podloga za javnu diskusiju, za pronalaženje i pregovaranje sa strateškim ulagačima te za izradu detaljnog plana uređenja.

Natječaj za Blok Badel bit će prvi hrvatski urbanističko-arhitektonski natječaj proveden u potpunosti putem interneta i na taj način otvoren natjecateljima - arhitektima iz cijelog svijeta. Provedba javnog, anketnog, međunarodnog natječaja tako će, osim odabira najkvalitetnijih rješenja, ispuniti i zadaću međunarodne promocije hrvatske arhitektonske scene, ali i Grada Zagreba kao lokacije za nova ulaganja. Uređenje bloka Badel trebalo bi dati poticaj afirmaciji Kvaternikovog trga u donjogradskom tkivu, nadamo se i oživljavanju poteza Martičeve i Vlaške. Želja nam je da se taj socijalni prostor, prostor u kojem se nalazimo i družimo, proširi s ove uske zone, danas koncentrirane oko Trga bana Jelačića, na širi donjogradski prostor. Jedan od ciljeva natječaja je i obnova nekadašnje destilerije i njeno privođenje novoj, javnoj namjeni. (I. MATKOVIĆ)

EN ZgForum: The Badel Block Competition Presentation

On 22 December 2011, ZgForum hosted the presentation of the competition for the urban and architectural conceptual design for the Badel site redevelopment (Badel Block). The contract on competition implementation was executed by Jelena Pavičić Vukičević, Deputy Mayor on behalf of the City of Zagreb as an investor which announces the competition, and Damir Ljutić, president of the Zagreb Society of Architects, who will organise and implement the competition. The City of Zagreb, as the majority owner of the site within the block, has decided to start the Badel Block development through the urban and architectural competition which will be fully implemented over the Internet. The competition results will be presented in public consultations, and used for negotiations with strategic investors and elaboration of a detailed development plan.

OBAVIJESTI

Šišmiš dugokrili pršnjak ▶ 21, 22, 23

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada naručio je Strategiju očuvanja biološke raznolikosti u regionalnom razvoju Grada Zagreba. Iz završenog prijedloga možemo izdvojiti, kao jedan od primjera, i potrebu očuvanja vrste šišmiša dugokrilog pršnjaka. Predloženo je da se očuvanje postigne suradnjom i zajedničkom akcijom s Parkom prirode Medvednica, te poticanjem međunarodnog projekta očuvanja ove vrste. Naime, s obzirom na rasprostranjenost ove zajedničke tzv. metapopulacije, u cilju njene zaštite i poboljšanja uvjeta opstanka, trebale bi sudjelovati udruge i institucije iz Slovenije, Mađarske, Slovačke i Austrije. Slijedom jednog od predloženih strateških ciljeva u Strategiji, o potrebi podizanja svijesti i edukacije građana u očuvanju biološke raznolikosti i poticanja na participaciju u svim segmentima i razinama procesa očuvanja prirodnih vrijednosti, prilažemo kratki pregled osnovnih posebitosti ove strogo zaštićene i ugrožene vrste, nastavljajući tako i seriju članaka u Godini zaštite šišmiša.

Preživljavanje zimskog razdoblja životinja razlikuje se od preživljavanja biljnog svijeta. Osim zimzelenog drveća, grmlja i busenova trave, sjemenke, gomolji, podanci i lukovice prezimljavaju pod zemljom, a drugo bilje odbacuje list u jesen. Za životinje je to drugačije. Dio mora biti zimi aktivan u traženju hrane, a dio ih prespava zimu u, za nas, skrivenim posebnim skrovištima. One vrste koje ne mogu mirovati uz smanjeni utrošak energije, a nemaju hrane na području grada, poput lastavica, sele u toplije krajeve. Druge moraju preživjeti nepovoljno godišnje doba u gotovo svakodnevnoj potrazi za hranom. Dio životinja spava zimski san, a dio, poput nekih vrsta šišmiša, putuje u zimovališta u kojima će provesti zimu.

Kao primjer navodimo ženke naše zagrebačke kolonije dugokrilog šišmiša (*Miniopterus schreibersi*) koje svako proljeće okote i odgajaju mlade u ulaznom dijelu špilje Veternice. One su sada vrlo vjerojatno u špilji Kuštrovki, u Gorskom kotaru, gdje je zabilježena velika zimska kolonija ove vrste koja broji više od 30 000

◀ PRIKAZ 21
DUGOKRILI ŠIŠMIŠ
(MINIOPTERUS
SCHREIBERSI) /
SCHREIBER'S BAT
VRSTA JE STROGO
ZAŠTIĆENA I
UGROŽENA (EN)
U HRVATSKOJ,
A NALAZI SE I
U DODATKU II.
EUROPSKE DIREK-
TIVE O STANIŠTIMA.
/ IMAGE 21 THE
SPECIES IS STRICTLY
PROTECTED AND
ENDANGERED (EN)
IN CROATIA, AND
ENLISTED IN APPEN-
DIX II. OF THE EURO-
PEAN HABITATS
DIRECTIVE.

jedinki. Drugo moguće, dosad poznato, najbliže zimovališta im je u Hudoj Luknji pri Gornjem Doliču na Pohorju u Sloveniji gdje stalno zimuje nešto više od 1 000 jedinki ove vrste. Oba su ova zimovališta oko 90 km zračne linije udaljena od Zagreba. Do podataka o tome gdje stvarno borave zimi doći ćemo tek kada bude osmišljen akcijski plan očuvanja ove ugrožene vrste na području Grada Zagreba. U tijeku priprema planirat će se prstenovanje šišmiša ove vrste pa ćemo tako saznati puteve godišnjih seoba. Ako želimo biti uspješni u zaštiti moramo znati koji faktori ugrožavaju ili mogu ugroziti stabilnost populacije na čitavom području njene aktivnosti. U realizaciji akcijskog plana očuvanja morat će se postići i suradnja s lokalnim zajednicama na svim područjima i staništima koja su važna za populaciju vrste tijekom godine.

Sredinom prošlog stoljeća zagrebačka je populacija dugokrilog pršnjaka imala jedinu porodiljnu koloniju u danas zatrpanoj špilji Bizek (Žurenščak), a pojedine su jedinke u doba migracije boravile u napuštenom rudniku ugljena kod Gornje Planine. Rezultati prstenovanja iz tog doba potvrdili su vezu zagrebačkih šišmiša s tada poznatim kolonijama iz okolice Retznei/Aflenz i St. Margarethen (Burgenland) u Austriji, a nađena je i jedna prstenovana jedinka iz špilje Abaliget kod gradića Villany (Baranja) u Mađarskoj. Za sadašnju zagrebačku koloniju važno je utvrditi gdje njene ženke zimuju i gdje borave za vrijeme seobe. U zimovalištima se susreću pripadnici više porodiljnih kolonija s raznih područja, te razmjeno genoma održavaju postojeću raznolikost genetičkog naslijeđa, što je predispozicija za sigurnije očuvanje vrste. Ako se ženke već nisu parile neposredno prije samog zimskog sna, u rano proljeće, prije povratka u skrovište porodiljne kolonije, okupljat će se u špiljama i rudnicima u manje grupice oko pojedinih mužjaka. Ženke dugokrilog pršnjaka imaju fantastičnu mogućnost da odgode implantaciju svojih oplođenih jajnih stanica, pa svjesno planiraju i dan kad će se okotiti u svom ljetnom skrovištu. Kratko razdoblje u kojem kote mlade sinkronizirano je s vremenom u kojem je obilnija ponuda hrane za njih i mlade i kada mladi počnu učiti samostalno loviti plijen – leteće kukce. Rezultati prstenovanja austrijskih i mađarskih kolonija su, prije pedesetak godina, potvrdili pretpostavku o zajedničkoj, tzv. metapopulaciji ove vrste u panonskom dijelu Austrije, Slovačke, sjeveroistočnom dijelu Slovenije, Mađarskoj i peripanonskom dijelu Hrvatske. Danas se njeno rasprostiranje smanjilo. Znamo da vrsta više nije pripadnik austrijske faune. Tamo su nestale sve njene kolonije, a nepoznata je brojnost i povezanost preostalih kolonija.

Uspješna zaštita ugroženih vrsta zavičajne faune neće uvijek, kao u ovom slučaju, tražiti i međunarodnu suradnju, ona je potrebna kod vrsta koje su selice. Za druge su vrste važne akcije njihova očuvanja isključivo na području Grada, uz planiranje zadržavanja kontakata zagrebačkih populacija s populacijama istih vrsta, odnosno njihovih staništa u neposrednom okruženju Grada Zagreba. Dugokrilog pršnjaku treba, prije svega, omogućiti da dobije na raspolaganje nekadašnje sklonište porodiljne kolonije, pa je potrebno restaurirati špilju Bizek koja je do dna zatrpana otpadom, iako je označena kao dio nacionalne ekološke mreže važne u zaštiti šišmiša.

(DR. SC. NIKOLA TVRTKOVIĆ)

EN **Schreiber's Bat**

The City Office for Strategic Planning and Development commissioned preparation of a Strategy for biological diversity conservation in the regional

▲ PRIKAZ 22
/ IMAGE 22

▲ PRIKAZ 23
/ IMAGE 23

development of the City of Zagreb. An example singled out here is a need for preservation of the Schreiber's bat. Given the distribution of this common, the so-called metapopulation, the Medvednica Nature Park should be joined in protection and improvement of the conditions for the bat survival by organizations and institutions from Slovenia, Hungary, Slovakia and Austria. It is planned to ring the bats of this species in order to learn about their annual migration routes, and determine the factors that threaten the stability of the population on the entire area of their activities.

OBAVIJESTI

Prosinac – Gosti u ZgForumu ▸ 24

ZgForum počeo je ispunjavati i svoju edukacijsku funkciju. U ponedjeljak, 19. prosinca 2011. posjetili su nas učenici 3.a razreda iz Osnovne škole 'Matko Laginja' s učiteljicama Veronikom Raspudić i Snježanom Bošnjak.

S obzirom da ih gradivo trećeg razreda upravo upoznaje sa zavičajem i njihovim gradom, posjet ZgForumu omogućio im je ponavljanje usvojenog znanja o prirodnim vrijednostima Zagreba i okolice, te o dijelovima grada i značajnim građevinama koje su učenici uspjeli prepoznati na velikoj ortofoto snimci.

Bila je to prilika i da nauče nešto novo o upravno-teritorijalnom ustrojstvu Grada i o nužnosti i značaju urbanističkog planiranja. S učiteljicama je dogovoren i nastavak suradnje – učenici će poslati svoje prijedloge i crteže Zagreba u kakvom žele živjeti.

ZgForum je posjetila i grupa studenata arhitekture iz Venecije, koja se u sklopu svoga studija upravo bavi tematikom (i problematikom) Novog Zagreba. Susret je bio prilika za kolegijalnu razmjenu znanja, ali i za dobivanje uvijek dobrodošlog 'pogleda izvana'. Neki od studenata posebno su se zainteresirali za temu novoza- grebačkih javnih i perivojnih površina, kako postojećih, tako i onih nerealiziranih. Krajem prosinca, u sklopu službenog posjeta gradonačelnika Skopje, Koce Trajanovskog, delegacija Skopje posjetila je ZgForum. Gradonačelniku Trajakovskom veoma se svidjela ideja o takvom prostoru za komunikaciju s javnošću, te je izrazio želju da i Skopje dobije takav izložbeno komunikacijski prostor.

ZgForum bio je i domaćin održavanja godišnje skupštine hrvatske sekcije ECOVAST-a, Europskog vijeća za sela i male gradove. Hrvatska sekcija dio je ECOVAST International organizacije, koja djeluje poput mreže koju čine članovi iz 20 zemalja Europe učlanjeni ili u središnjicu ili do sada formirane nacionalne sekcije (Austrija, Hrvatska, Mađarska, Makedonija, Njemačka, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Velika Britanija).

Udruga djeluje na cijelom području Hrvatske i povezuje članove, stručnjake i sve zainteresirane, kao i predstavnike institucija, državnih uprava, te regionalnih i lokalnih samouprava, u svrhu cjelovitog i održivog razvoja i zaštite baštine na ruralnom području. Poticanje obzirne obnove i unapređivanja lokalnih identiteta te gospodarski razvoj koji poštuje i održivo koristi okoliš u ruralnom području Grada Zagreba predstavlja i jedno od opredjeljenja ZagrebPlana – Razvojne strategije Grada Zagreba.

(I. MATKOVIĆ)

EN December ZgForum Guests

ZgForum has begun fulfilling its educational function. On Monday 19 December 2011, we were visited by the students of the 3a grade of the Matko Laginja Primary School and their teachers, who had an opportunity to learn something about their hometown. We were also visited by a group of architecture students from Venice, who are currently dealing with the topic and problems related to Novi Zagreb in their studies. The Mayor of Skopje has visited ZgForum and wishes to open similar premises in Skopje. ZgForum was also a host to the Annual Assembly of the Croatian Section of ECOVAST (European Council for the Village and Small Town). Encouraging considerate restoration and improvement of local identity and economic growth in rural area of the City of Zagreb that respects the environment and uses it sustainably is one of focuses of the ZagrebPlan – The Development Strategy for the City of Zagreb.

▴ PRIKAZ 24
POSJET UČENIKA OŠ
'MATKO LAGINJA'
/ IMAGE 24

◀ PRIKAZ 25

/ IMAGE 25

OBAVIJESTI

Djeca iz vrtića 'Petar Pan' okitila božićno drvece u Republike Austrije 18 ▶ 25

Zahvaljujemo DV 'Petar Pan' što su i ove godine prigodnim ukrasima za jelku uljepšali naš prostor tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana.

Radionice na kojima su djeca DV 'Petar Pan' i njihovi roditelji, te djeca iz Gradske četvrti Čnomerec izrađivala ukrase organizirana je u suradnji s Centrom za kulturu August Cesarec i Osnovnom školom Nad lipom u okviru projekta Tradicijske vještine u nasljeđu.

EN Children from 'Petar Pan' Nursery School Decorate the Christmas Tree in our Office

We would like to thank the 'Petar Pan' nursery school for decorating the Christmas tree in our Office.

The children from 'Petar Pan' nursery school made the decorations at a Christmas Workshop together with their parents and the children of the City district of Čnomerec. The workshop was organized by 'August Cesarec' cultural center and 'Nad lipom' elementary school, as part of the 'Traditional heritage crafts' project.

Osobna karta ureda / About the Office

Temeljni ciljevi osnivanja Gradskog ureda za strateško planiranje i razvoj grada u ljeto 2005. ujedno predstavljaju i dio središnjih tema kojima se Ured od svog osnutka bavi. To su predlaganje strateških odluka o razvoju Grada, predlaganje i provođenje partnerskih projekata s regijama, drugim partnerima u Hrvatskoj, stranim partnerima, privatnim investitorima i znanstvenim institucijama, zastupajući u svojem djelovanju sustavno javni interes Grada. Uz to, Ured se bavi valorizacijom, studiranjem i programskim studijama Gradu nedostajućih temeljnih sadržaja urbane infrastrukture, valorizacijom potencijala prostora u vlasništvu Grada, te prostora posebno važnih za urbani identitet Zagreba.

Reorganizacijom Ureda u travnju 2008. i srpnju 2009. teme kojima se Ured bavi znatno su proširene uključivanjem cijelog niza nadležnosti iz područja koordinacije i poticanja regionalnog razvoja i razvojnih projekata, dio čega je i izrada ZagrebPlan-a, tj. Razvojne strategije Grada, zatim iz širokog područja infrastrukture prostornih podataka, statistike i demografije. Time je na odgovarajući način logično zaokružena nadležnost Ureda. Ured je organiziran u sljedeće ustrojstvene jedinice:

- /// Odjel za strateško planiranje,
- /// Odjel za postupak izrade i provedbu strateških planova i projekata,
- /// Odjel za pripremu i provedbu regionalnih i međunarodnih projekata,
- /// Odjel za prezentaciju projekata (ZAGREBFORUM)—u osnivanju,
- /// Odjel za prostorne informacije i istraživanja,
- /// Odjel za statistiku,
- /// Odjel za demografiju,

u kojima se, s ciljem sinergije rada, koordinirano i kroz međusobnu suradnju obavljaju povjereni poslovi.

EN City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development was established in summer 2005 in order to draft strategic decisions for

development of the City, propose and implement regional partnership and similar programs with other partners in Croatia, foreign partners, private investors and scientific institutions, while systematically advocating public interest of the City. The Office is also evaluating, analyzing and preparing programmatic studies on basic urban infrastructure that is lacking in the City, evaluates spatial potential of real estate owned by the City, as well as areas of particular importance for the City of Zagreb identity.

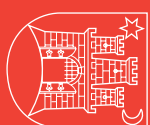
Reorganisation of the Office in April 2008 and in July 2009 resulted in considerable expansion of the Office's scope of activities. Numerous responsibilities regarding co-ordination and encouragement of regional development and development projects, such as preparation of the ZagrebPlan, i.e. the City of Zagreb Development Strategy, a vast field of spatial data infrastructure, statistics and demography, were added. This logically wraps up the responsibilities of the Office, which is now organised in following units:

- /// Strategic Planning Department,
- /// Development and Implementation of Strategic Plans and Projects Department,
- /// Regional and International Projects Preparation and Implementation Department,
- /// Projects Presentation Department
- /// (ZAGREBFORUM)—in process of establishment,
- /// Spatial Data and Research Department,
- /// Statistics Department,
- /// Demography Department,

The departments carry out entrusted jobs through synergy, co-ordinated efforts and cooperation.

Gradski ured za strateško planiranje i razvoj grada / Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb

A Zagreb, Ulica Republike Austrije 18
E strategija@zagreb.hr
T 01 / 610-1840 F 01 / 610-1881

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED
ZA STRATEGIJSKO
PLANIRANJE I
RAZVOJ GRADA

